

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Kélyben hához hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétlé és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 2.

A szerkesztőség kőszítról visszavadásra
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, április 17.

Uj korszak.

A nagyváradai függetlenségi párt egyhangú lelkesedéssel kiáltotta ki jelöltjének Barabás Bélát s a hogy az előjelek mutatják, Barabás Béla nagy többséggel esetleg egyhangulag lesz Nagyvárad képviselőjévé.

Mielőtt ezzel az eseménnyel foglalkoznánk, az elismerés zászlaját kell meghajtanunk Szokoly Tamás, a függetlenségi párt elnöke előtt. Szokoly Tamást a jelölő bizottság nagy többséggel kívánta képviselőnek, tekintetbe véve azt a sok áldozatot, amit Szokoly 36 éven át a pártért hozott. És Szokoly, aki 36 év keserűségéért ime most jutalmát láthatja volna fáradozásainak, nem fogadta el a jelöltséget, mert egyetlen embernek kifogása volt ellene. Most hozta meg Szokoly a pártegység érdekében a legszebb, a legnagyobb áldozatot.

Barabás jelölésével a függetlenségi párt a politikai tapintatosság és előrelátás jelét tanusította. Az adott viszonyok közt Barabás jelöltsége volt az egyedüli mód, a melylyel a függetlenségi zászló fényes győzelmét biztosíthatták.

Nagyvárad független polgársága tartozott Barabásnak ezzel a jelöléssel.

Pártja tartozik ezzel az elégtétellel annak férfiúnak, aki először vitte dia-

dalra a függelenségi lobogót a Tiszák puha fészkeiben s akit éppen a nemzeti küzdelem hevében ejtett el.

Barabás neve alkalmas arra is, hogy a pártban felburjánzott önjelölési lázt lehűtse. Ennek hatása meglátszott már a tegnapi pártgyűlésen. Ez a jelölés megóvja a párt egységét. A békeszerző itt is békét teremtett.

Mi történik azonban akkor, ha Barabás, mint Arad diszpolgára, Arad vagy Budapest mandátumát kapja meg?

Addigra tisztul a helyzet. Nagyvárad közönségét az ellenzék kormányrajutása valósággal meglepte és zavarba hozta. Tudatára ébredt a polgárság annak, hogy itt voltaképp egy klikk uralkodott, a melynek a szabadelvűség csak czégér volt. A régi czég csödbe került, nosza hamar kipingálták az új czégért: szabadelvűpárt utóda alkotmánypárt, vagy reformpárt. Odabenn azonban ugyanazok csinálják az üzleteket tovább, abban a reményben, hogy a polgárság felül az új czégérnek is épp úgy, mint felült a réginek s lehet tovább is meglepni a világot bámulatos panamákkal és szervilizmussal.

Ebből elég volt; pont. Következzék új, szebb korszak.

A középosztály, az értelmiség bevonásával meg kell erősíteni a régi ellenzéki pártot. Erre alkalmas Barabás Béla neve. Az ő jelölése napján száznál több postás lépett be a pártba — legyen ez követendő példa. Az értelmiség legértékesebb ele-

meivel felfrissített, megerősített ellenzéki párt képes lesz új szellemet hozni a közéletbe.

Akkor azután kellő előkészület után könnyen kiválaszthatja Nagyvárad polgárai közül azt a férfit, aki a mandátumra legméltóbb.

Barabás jelölése hírére állítólag Huzella Gyula lemondott az »alkotmánypárti« dicsőségről. Helyette most Dési Géza fog valami független radikális reformpárti programmal próbálkozni, ha tud.

Tessék. A megindult komoly ujjá szervezési munkát, városunk közéletének megújítását semmiféle önjelölések és szereplési privát passziók többé meg nem állítják.

Dr K. A.

Az új helyzet.

A király Budapesten.

Budapesti tudósítónk biztos forrásból arról értesít, hogy a király május hó közepén huzamosabb tartózkodásra Budapestre jön. Budapestre jövetelének egyik célja az, hogy a képviselőház megnyitásán személyesen jelen lehessen. Itt tartózkodásának ideje alatt udvari ünnepségeket rendeznek.

Miniszterek tanácskozása.

Tegnap délután fél 4 órakor minisztertanács volt. A minisztertanács tárgyát első sorban a főispáni kinevezések képezik. Szó volt még az ítélőtáblákról s királyi Kuriáról is.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Két csillag.

Irta: Szilágyi Béla.

Csendes nyári éj volt, mesésen csendes éj. Itt lent a földön tengersötét, mert a hold nem világított, de káprázatosan szórták sugarait a csillagok ezrei, melyek valának örök diszei a fonséges ég magasán kéklő ivoltozatának.

A költők tündéri éjnek hívják az ilyet, de én még annál is szebbnek, gyönyörűbbnek képzelem el azt.

Én menyői éjnek nevezem ezt, mert ilyenkor csend van és az ember lelke úgy elfogul, és ha olykor olykor el-el surran egy-egy csendes szellő, mely csókot lop merengő arczunkra, oh ez nem lehet egyéb, mint az angyaloknak egy-egy szárnycsapása, vagy egy elszökött sóhaj, valamely szerelmes kebelből.

És ilyenkor amidőn a természet is csendesen nyugossza fáradozásait, akad egy-egy bolyongó lélek, aki csak az éjszakában leli gyönyörét, akinek lelkét imára intik az éjben át surranó szellők lágy sóhajtásai.

És ott fent az égen, ahol egy más világ uralkodnak rejtelmes titkai, ott ragyognak a csillag-milliárdok, onnan szórják szét millió és pillanaton változó tüzes sugarukat az ég briliántja, amelyeket mi földiek oly végtelen csodálunk.

Emlékezem! . . . nagyon emlékezem, gyermekkoromban sokat bolyongtam ilyen éjszakában.

Szerettem volna fölszállani oda, ahova csak a képzeletnek szabad az út. Szerettem volna fölszállani a természetnek égi trónusára, amelyet oly mohó vágygyal kutat az emberi tudomány, és a melynek titkát nem fedezte még a földi ember világot uraló bölcsesége sem.

És bolyongtam a menyői éjben.

Föl néztem az égre, és megakadtak szemem egy piczinyke csillagon. Volt ott nagyobb is ennél. Volt ott szebb is, gyönyörűbb is. De én nekem csak ez tetszett legjobban.

S aztán önkénytelenül indultam utamra.

Nem tudom én merre vitt az utam.

Amíg lábaim megbotlottak a föld göröngyein szemem e csillagot csodálták. Azt hiszem a napkeleti bölcsék lelke szállt reám, mert

mentem mentem mindenütt e csillag után. És egyszer meg álltam. Ugy tűnt nekem, mintha valami titkos sugalom mondta volna.

»Eddig és nem tovább!« . . .

És megállottam a sejtelennek e parancsára. Nem mehettem tovább, mert elértem addig a határig, amelyen túl nem mehet az ember.

Azt hívem egy pillanatban, hogy már-már ott vagyok az égben és az utolsó pontnál, az utolsó lépcsőnél ereszkedtem le előttem a jövő titkának nehéz sorompója. És megakadtak lelkem szárnyalásai.

Miért is vannak vágyak és remények?

Vagy ha vannak, miért vannak lehetetlen vágyak? És e tüneményes csalódásban egy forró köny gördült le hideg arczomról keresztül, amelyet hirtelen elnyelt a földi por, mi-ként elnyeli a lehulló csillagot, a hatalmas világit.

S aztán körültekinték a ponton, ahova e csillag vezetett. Egy kis házat láttam magam előtt.

A ti kis házatok volt. Kopottas zöldes redőin virágillat áradt. És én fáradt tekintettel néztem kis ablakod. Ugy szerettem volna

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

szíves tudomására adja nagybecsült vevőinek és a nagyérdemű közönségnek, hogy a tavaszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homespon, valamint angol stílusú mellénykülönlegességei megismerésére szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról törődve, a mely raktár és választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlés-táblázatunk pedig a cég eddigi jó hírneve is kezekedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri.

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

Fejérváry a frakkhordozóinak.

A darabant kormány főnöke — mint lapunk zártakor értesülünk — nem feledkezett meg azokról, kik az ő szolgálatába szegődtek. Összeköttetései révén öt millió koronát vett föl, hogy kárpótolja azokat, akiket a jelenlegi kormány elmozdított állásukból.

Küldöttségek Kossuthnál.

A magyar építésszek és mérnökök százas küldöttsége jelent meg tegnap Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter előtt, hogy támogatását kikérjék s Kossuthot új állásában üdvözljék. Kossuth válaszában kijelentette, hogy ő minden ténykedésében a magyar nemzeti eszme érvényesítésére törekszik. Ugyancsak tegnap tisztelegtek Kossuthnál a vasuti gépgyárosok is, akik innen Wekerléhez mentek.

Fejérváry Abbáziában.

Az eltemetett darabant kormány főnöke egészségének megjavítása céljából huzamosabb tartózkodásra Abbáziába érkezett.

Polónyi és Apponyi a király előtt.

Polónyit a király csütörtökön délután egy órakor a Kuria, ítélő táblák, ügyészek és politikai perek tárgyában külön kihallgatáson fogadja. Ugyanaz nap a király Apponyit is kihallgatáson fogadja.

Achim ellen.

Békés-Csabán ugylátszik torkig vannak Achimmal. Megelégtették az ő képviselőségét. Eddig bizonyosra lehetett venni, hogy Achim egyedül lép fel. Az alkotmánypart az elégtelennel egyetemben az utolsó pillanatban gondolt egyet s ellenjelöltet állított *Baros Mátyás* odavaló parasztagazda személyében, aki *48-as programmal lép fel*. Megválasztását bizonyosra veszik.

Az új kormány beköszöntője.

A béke alapján kinevezett új kormány nevében tegnap érkezett le *Nagyvárad* város törvényhatóságához a miniszterelnök levele, amelyben a kormány kinevezését tudatja s a törvényhatóság támogatását kéri. A miniszterelnök levele a következő:

Nagyvárad város t. közönségének.

Ő cs. és apostoli kir. Felseje báró Fejérváry Géza v. b. titkos tanácsos urnak miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében f. évi április hó 8-án kelt legfelsőbb elhatározásával engem magyar miniszterelnökké legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán ugyanazon napon kelt legfelsőbb elhatározásával gr. *Zichy* Aladár urat a személye körüli, gróf *Andrássy* Gyula belső titkos tanácsos urat belügyi-, *Kossuth* Ferencz urat kereskedelemügyi-, dr. *Darányi* Ignác belső titkos tanácsos urat földművelésügyi-, gr. *Apponyi* Albert belső titkos tanácsos urat vallás- és közoktatásügyi, végül *Polónyi* Géza urat igazságügyi miniszterévé legkegyelmesebben kinevezi, engem pedig a pénzügyminisztérium vezetésével, valamint a honvédelmi miniszter és a horvát-szlavon-dalmátországi tárcza nélküli miniszter teendőinek ideiglenes ellátásával legkegyelmesebben megbízni méltóztatott. Midőn erről Nagyvárad thjf. város t. közönségét új állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyszersmid azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint miniszterterátsaimat legkegyelmesebb Urunk ő Felseje bizalma által élénk tűzött feladataink megoldásában, albotmányos működésünkben hazánk érdekében törvényes hatásköréhez képest hazafias buzgalommal támogatni fog.

Budapest, 1906. április 8.

Wekerle Sándor.

Biharvármegye törvényhatóságához hasonló szövegű leirat érkezett a kormányelnöktől.

Feloszlás.

A nagyváradi szabadelvűpart hétfőn, a feltámadás ünnepének másodnapján tartotta, a biharmegyei szabadelvűpart pedig ma tarja utolsó gyűlését, melyen az országos szabadelvűpart példájára ők is kimondják a feloszlást . . .

És ezzel ősi és egykor legerősebb fészkeben is megszűnik a szabadelvűpart . . . a gárda meghalt.

Példátlan eset a parlamentarizmus történetében, hogy egy csaknem száz taggal bíró politikai párt, amelynek sok kiváló jelese van maga mondja ki a halálos ítéletet maga felett és még csak az urnák elé sem mer lépni, hogy bevárja a nemzet ítéletét.

Micsoda különbség!

A tavalyi választás előtt provokáló módon hirdette vezérük: Itéljen a nemzet. Ma pedig a választás előtt maguk lépnek vissza a küzdőtérre sőt magát klubszervezetet is megszüntetik, hogy ne maradjon semmi, ami reá emlékeztessen.

Fuit.

Három esztendővel ezelőtt háromszáz tagot számlált ez a párt és ma már hirtelen sincsen belőle.

Nem a numerikus többség adja meg a nagyságát és életerejét valamely pártnak, hanem az egyesülés alapjait képező elvekben rejlő igazság és az ehhez való törhetetlen ragaszkodás.

Ez pedig sohasem volt meg a szabadelvűpartban. Az ő elvük csak a hatalom fenntartása, a husos fazékhoz való ragaszkodás volt. Ennek aztán feláldoztak mindent, törvényt és jogot, nemzeti érdeket és vallási meggyőződést, a ma-

tovább is menni még. Szerettem volna dalos madárrá válni és berepülni kis ablakodnak félig nyílt redőin, hol virágaidnak özöne oly csábítón intett felém. Szerettem volna rászállani kedvenc virágaidnak csak egyetlen szirmára és eldalolni egy dalt:

Nem tudom én miért fáj az nékem —
Mikor én azt a csillagot nézem . . .

S aztán lenéztem kis udvarotokra, oly édesen bölíntgatta zöld leveles ágait a szomorú fű fája.

A csalogány is énekelt édes szerelmes dalában anyi változattal. És jött egy szellő, amely fülembé sugta:

Dalolj te is, — óh hiszen dal nélkül
Oly sivar és egyhangú az élet,
Találsz a dalban éltet — boldogságot —
Ebben találsz minden üdvösséged . . .

S aztán csend lett. Nem dalolt a csalogány tovább, a szellő is elsieltett már, lelkem szárnyalásai sem csapongtak s én bolyongtam tovább a bűvös éjben fáradtan, vissza sem tekintve . . .

Hűvös őszi reggel van. Az Isten tudja miért nincs jó idő mindég. Ebben a hűvös kellemetlen időben az ember is oly kellemetlen. Teher önmagának. De nem is csoda. Minden nap újabb csalódással leszünk gazdagabbak. És ennek a sok csalódásnak tömkelegében kellemetlenül nehezednek vállainkra az élet terhei. Ki hitte volna? Az est oly gyönyörű volt még.

Az éj is csöndes lehetett, de a reggel már oly hűvös és rideg. Sokan vagyunk is bizony nem a legcsendesebben haladunk a még nyugalmas utcán.

Viruló kedv és dal kísér bennünket. Hátunk mögött huzza a cigány is bennünk van még a mulatásnak kellemes energiája.

A hold az a kóbori égitest mosolyogva tekint le reánk.

— Üdvözlégy óh hold! . . . mondá közlünk az egyik.

S a hold felel:

— Láttam zajongó kedvetek. Én is mulattam egész éjjel át és most adok még nektek egy kicsi világot. Térjete nyugodni, mert én is oda térek.

És e közben leszállt és sötét lett minden. Bálból jövünk. Mindenkinek oly jó kedve van. En nem mulattam. Az én lelkem másfelé csapongott. Eszembe jutott gyermek éveimnek egy-egy éjszakája. Minő különbség Istenem!

Hova lettek azok a tündéri éjkek a melyeket oly ártatlanul bolyongtam keresztül?

Nem úgy van már. Megváltozott minden a világon. Nem érdekelnék engem az ég csillagai. Elfásult a lelkem, mert oly sok göröngye ütközzük az élet utain.

Volt nekem egy csillagom oda fent az égen, azt csodáltam én. És azóta! . . . oh de sokat fordult az idő kereke. Hiába keresem, hiába kutatom. Nincs az égen. Isten tudja hol van?

Es amig a többiek mámoros fejjel duhajkodnak tovább, engem másfelé vezet az utam. Végig megyek a hosszú széles utcán. Megállok annak végénél. Itt van a ti kis házatok, amely előtt valamikor oly sokat bolyongtam.

Itt van az a kis kopottas ablak, melynek virágait most megraboltam. Illatos, gyöngye violaszál. Úgy elfogul a lelkem mikor erre nézek.

Ez a te ablakod, amely fölött már oly sok éj repült el. De virágaid még mindig oly kedvesen nyílnak. Es én azóta elsétálgatok kis ablakid alatt. Szeretettel gondolok reád.

Es néha-néha, amikor titokban megpillantom kicsinyke fejecskédet, midőn oly gondosan ápolod virágaidat évről-évre, eszembe jutnak gyermek-éveim, amikor úgy szerettem volna én az égbe menni. Am egy rejtélyes sejtelem azt mondta nekem:

— Eddig és nem tovább! . . .

És most, amikor rajongó szeretettel járok ablakod alatt, amióta oly félve őrzöm azt a virágszálat — nem is tudod, de én úgy imádlak. Úgy szeretném, ha eljuthatnék a te virágaidhoz, úgy szeretném, ha meghallanád a sóhajt, mely ajkamról száll feléd ilyenkor:

Nem tudom én miért fáj az nékem,
Mikor a te két szép szemed nézem.

Am hiába! . . . E virágok nem énnekem nyíllanak. Mikor erre járok, amidőn úgy önfeledten közelgek felétek, egy titkos sejtelem ezt sugja nekem:

•Eddig és nem tovább! . . .
És én dalban keresek boldogságot. Dalolva járok ablakid alatt, és dalaimban egy van, melyet neked szántam:

Feléd szoktam álmodozni
Bűvös szerelmes éjjelen,
Tenéked szoktam elme élni,
Lelkem sugalmat édesem.

Hozzad repülök át a légen
Órangyalkádnak szárnyaim.
S ajkadról csokot lópa kérdező
Valók lesznek é álmaim . . .

gyar földet és a magyar ipart. Mikor már nem volt mit feláldozni, rátették a kezüket a parlamentárizmusra, az alkotmány mai formájára.

De ezt már nem tudták feláldozni. A felzudult népharag lesodorta őket a hatalom polczáról, rommá verte a bevehetellenek hitt várat, a mi romjaiban megmaradt, azt maguk a vezérek takarították el.

Most már vége mindennek. Fuit. Fuit. Fuit.

*

A nagyváradai szabadelvűpárt.

Az utolsó közgyűlésről a következőket adjuk:

A közgyűlés a Keresk. Csarnok kistermében folyt le dr. *Hoványi Géza* elnöklete alatt, aki fölemlítette, hogy az országos szabadelvűpárt feloszlott azért, hogy az új politikai alakulásnak ne álljon útjában. A nagyváradai szabadelvűpárt sem állhat fenn tehát, mert ez cél nélkül való lenne. Indítványozta, hogy mondják ki a párt megszűnését.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Szólásra emelkedett dr. *Várady Zsigmond* s hálás köszönettel emlékezett meg *Hlatky* Endre és dr. *Hoványi Géza* fáradhatlan munkásságáról, amit a párt és a haza érdekében kifejtettek.

Hlatky Endre beszédében nem akar foglalkozni az okokkal, amik a mai állapotot előidézték s mik okozták azt, hogy az egykor oly nagy, hatalmas párt feloszoljon.

Az ő legjobb hazafias meggyőződése mindig azt parancsolta, hogy ebben a pártban a hazának szolgálatot tehet. Most, hogy ennek a pártnak a létezése megszűnt, nem tehet mást, minthogy visszavonulva a politikai szereplés színteréről s árnyékban fogja nézni, pártokon kívül állva, az eseményeket. Ha majd egy esetleges hullámszáma a politikai élet tengerének újra a fórumra sodorja, akkor is az lesz, a ki eddig igyekezett lenni: a közérdekért küzdő polgár. Végül köszönetet mondott a bizalomért, melylyel megtisztelték.

A beszédet megélejtették.

Gábel Jakab parentálta el még egyszer a szabadelvűpártot, majd *Hoványi Géza* emelkedett újra szólásra s köszönetét fejezte ki a párt bizalmáért. Kijelentette, hogy legalább egyelőre, szintén nem csatlakozik más párthoz. De azt hiszi, hogy ez a gyűlés minden volt pártagnak szabad kezét ad arra, hogy ezentúl a saját legjobb meggyőződésüket kövessék. Azután üdvözlő táviratot küldtek a volt szabadelvűpárt vezérének, *Tisza István* grófnak, tántoríthatatlan szeretetükről biztosítva őt.

Ezzel a szabadelvűpárt hivatalosan is megszűnt.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg akként határozott, hogy az ápril. havi közgyűlését nagycsütörtök helyett holnap, ápril. 19-én tartja meg.

A tárgysorozat nem hosszú, de érdekes ügyek kerülnek tárgyalásra.

Mindjárt a havi jelentés után a miniszterelnök beköszöntőjét olvassák fel s bizonyára üdvözlőni fogja az új kormányt a törvényhatóság.

Ezenkívül szönyegre kerülnek: a Fő-utca

aszfaltozásának ügye; a villamos vasut megállóhelyeinek és menetdíjainak megállapítása; a villamosteleg részére szükséges újabb 900 lóerős gépre beérkezett pályázatok; a gazdasági egyet tervbe vett kiállítás. Mind olyan ügyek, amelyek érdekes felszólalásokra alkalmasak.

A többi tárgyak kisebb jelentőségűek.

A tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1906. évi április hó 19-ikén, esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. *Wekerle Sándor* m. kir. miniszterelnök miniszterelnökké történt kinevezését a magyar kir. kormány megalakításáról szóló leiratát megküldi.

3. A tanács előterjesztése a magyar aszfalt r.-t. által készített fő-utcai kocsit burkolata tárgyában.

4. A tanács előterjesztése a városi vasut részvénytársaság által a villamos-vasut vonalszakasz beosztása menetdíj megállapítás s megállóhelyek tárgyában beadott kérvényre.

5. A tanács előterjesztése a villamosteleg kibővítéséhez szükséges 9000 lóerejű gép beszerzésére megtartott árlejtés eredményéről.

6. A tanács előterjesztése a »Fekete Sas« építésére kiírt terv pályázat eredménye s a pályadíjak kiadása tárgyában.

7. A tanács előterjesztése a Biharmegyei gazdasági egyesület által Nagyváradon f. évi szeptember havában tartandó gazdasági kiállítás támogatása iránt.

8. A tanács javaslata *Hillinger Lipót* által haszonbér hátralék elengedése iránt benyújtott kérvényre.

9. A tanács előterjesztése a *Vilmos főherceg* tűzér-laktanya felszerelési raktára és kocsiszíneben szükséges átalakítási munkálatok engedélyezése iránt.

10. A tanács az utcai közlekedési szabályrendelet módosítására vonatkozó javaslatát betervezti.

11–15. Köztér-vételi ügyek.

16. A tanács javaslata a *Royal-szálló*, illetve étterem előtti kiülőhely megnagyobbítása iránt *Rimanóczy Kálmán* által beadott kérelemre.

17. A tanács jelentése a város részére szükséges irodaszerek szállítására megtartott árlejtés eredményéről.

18. A tanács előterjesztése a várbeli kázinó épületre *Schlésinger Fülöppel* kötött bérleti szerződés meghosszabbítása tárgyában.

19. A tanács *Gyagyovszky Jánosné* a részére átengedett közterületre megkötött szerződést jóváhagyás végett betervezti.

20. Fizetési előleg.

21–22. Szabadságtelt engedélyezési kérvények.

23. A tiszti főorvos *Grünfeld Ignáczné* szül. *Stern Fáni* szülésznői oklevelét meghirdetés végett betervezti.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1906. évi április 13-án.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

A függetlenségipárt jelölő értekezlete.

Viharos, de rövid értekezlete volt a függetlenségipártnak hétfőn délután; de a viharra hamar kiderült az ég: *Barabás Béla* életében egybeolvadt az egész párt.

Három helyi jelölt emlegettek napok óta: *Szokoly Tamást*, dr. *Stokker Józsefet* és dr. *Halász Lajost*. A 48-as párt választmánya tehát a legnagyobb érdeklődés közepette, csaknem teljes számmal megjelent a jelölő értekezleten,

Pontban 6 órakor nyitotta meg *Adorján*

Emil az értekezletet s bejelentette, hogy a kiküldött 15 tagu jelölő értekezlet mindennek előtt a fővárosból kért jelöltet; minthogy azonban országos nevű egyén a jelöltséget el nem vállalta, a három helyi jelölt közt szavazást ejtettek meg s ennek eredményeként 8 szóval 1 ellen *Szokoly Tamást* jelölték. Az eredményt tudtára adták mind a három jelöltnek s akkor dr. *Stokker* kijelentette, hogy annak dacára fel fog lépni *Szokolyval* szemben. A mint ez *Szokolynak* tudomására jutott, levelet írt *Adorjánhoz*, amelyben a jelöltségről lemond.

Az elnök által közölték meglehetősen kellemetlenül érintették a pártot. *Szokoly Tamás* önzetlen lemondó levele azonban megkapta a lelkeket s perczekig éljenezték a szíven visszalépett elnököt. Egyesek *Halász Lajost* éljenezték, de ezt elnyomta egy kiáltás:

— Éljen *Barabás Béla!*

A zaj csillapultával dr. *Döri Ferencz* kért szót és beszámolt a Budapestre küldött bizottság eljárásáról.

Felutaztak a központba, szemelött tartották a fő célt, azt, hogy a párt együtt tartassék. Erintkezésbe léptek *Glatz Antal* főispánnal, aki előzékenyen, szívesen fogadta a bizottságot, amiért most már köszönetét fejezi ki. Először *Barabás Bélát* kérték fel ők a jelöltség elfogadására. (Hosszantartó éljenezés.) Kijelentette, hogy ha más jelöltet nem kapunk, szívesen elfogadja a jelölést. De mivel *Arad* városa éppen akkoriban diszpolgárává is választotta, czélszerűbbnek tartáná, ha Nagyvárad más jelölt személyében állapodnék meg. (Éljen *Barabás!*) *Polónyi Gézá*t kerestük fel ezután, elmondtuk neki, hogy a nagyvárad mandátum elnyerése országos érdek, a Tisza kultusz reljes kiirtása Nagyváradról. Sajnos, nem fogadta el a jelöltséget, ő ajánlotta *Wekerlét* amibe nem szívesen mentünk bele, mert alkotmánypárti.

Dr. *Gulner Gyula* is kombinációban volt, de ő Pestmegye főispánja lett. Sok keresés után, amiben segített nekünk *Glatz* főispán és *Barabás Béla* abban állapodtak meg, hogy ha ma délig nem találunk alkamas jelöltre, akkor *Barabás Bélát* ajánljuk jelöltül.

Tomboló tetszés, taps és éljenvihar zúgott perczekig, amely után dr. *Döri* kijelentette, hogy *Barabás Béla* esetleg le fog mondani az aradi mandátumról, minthogy a választásoknál több neves 48-as ember kimaradhat s ezek közül valamelyiknek fog helyet engedni *Barabás Aradon*. Közben telefonon ajánlották gróf *Festetich* Pált is . . .

— Nem kell! Nem ismerjük!

Döri Ferencz dr: kötelességünk volt válaszolni, kijelentettük, hogy nem tőlünk függ a jelölés. Sürgönyöztünk ma a főispánnak, hogy gróf *Baththyány* Tivadar jelölése tárgyában, most érkezett meg a válasz, amely tagadó.

Döri beszámolója után tiszta volt a helyzet képe, annak dacára *Kiss Dávid* szót kért s nekitámadt a pártvezetőségnek, mely testvérharcot szit. (Viharos ellentmondások.)

Minden áron helyi jelöltet akart, de semmi áron nem mondta meg, kinek érdekében exponálja magát.

Dr. *Krüger Aladár* rámutatott, hogy a mai helyzetben Huzellával szemben a pártnak óvatosan kell jelöltjét megválasztania. A szabadelvű czégér alatt működő hasznossági klikk nem akar letűnni.

Rámutatott arra a klikkre, mely a repülő kioszkokkal, a sár- és kavicspanamákkal, elengedett ezekkel, elvesztett félmillióval s *Kossuth* Lajos diszpolgárságánhk leszavazásával lepte meg az ámuló világot. Ezt az a klikk azzal érte el, hogy a középosztályt személyi összeköttetéseivel maga mögé csoportosította.

Olyan jelölt kell, akivel biztos a diadal is, de az is, hogy személye a pártba vonja a középosztályt, melyre Huzelláék támaszkodni akarnak. Ez az ember ma *Barabás Béla*. (Viharos éljenezés.) Azt mondják idegen nem kell. Helyes. *Festetich* idegen, nem is kell. De idegen-e az a férfi, akit szeretünk, tisztelünk, akinek arcsképe e természet disziti (zajos tetszés,

éljenzés), aki a párt diszelnöke? (Felkiáltások: éljen Barabás!) Ha Barabás Nagyváradi mandátumáról lemond, akkor szervezkedhetünk. Most előre a győzelemre Barabás nevével!

Szűnni nem akaró taps és éljenzés következett. Déry János pár szóval csatlakozott a Dőri és Krüger által mondottakhoz. Ki lehetett volna mondani a póthatározatot, de Kiss Dávid minden áron beszélni akart ismeretlen helyi jelöltje érdekében s végre is szavazást faszított ki, a fölött a heves és éles ellentmondások dacára.

A szavazás érdekes volt: maga Kiss Dávid sem tartotta illőnek a saját indítványára szavazni s így a párt egyhangulag Barabás Bélát jelölte Nagyváradi képviselőjének. E határozatról értesítették Glatz Antalt, Kossuthot és Barabást.

Ülés végén nagy lelkesedést keltett Adorján azzal a bejelentéssel, hogy Erőss Rezső püspökségi jószágigazgató, 103 posta és távirtdahivatalnok, Sztachó Károly tszéki jegyző és Sipos Orbán ny. tanfelügyelő a párt kötelekébe beléptek.

Késő este megjött Barabás távirata, melyben értesíti a pártot, hogy a jelölést elfogadja.

Választási mozgalmak.

Beszámoló és jelölés Berettyó-Ujfaluban.

Leszkay Gyula husvét második napján tartotta beszámoló beszédjét, a választókerület közsegeiből nagy számmal jött párthivekkel óriási tömeg előtt. Beszámolója közben és végeztével zajosan megjelenezték a 48-as és függetlenségi párt ezen szerény, de nagy munkásságot kifejtett, kipróbált harcosát. A beszámoló után egyhangulag és nagy lelkesedéssel képviselőül ismét Leszkay Gyulát jelölték.

A kerületben már megjelentek a piros plakátok, melyek valami Reiman József szociáldemokrata párti jelöltséget hirdetik, de nem gátolja a függetlenségi párt bizonyosan nagy és szép győzelmét. Az a hír, hogy Balogh Tihamér ellenjelöltként akar fellépni, valótlan.

Inger Solimán mint jelölt.

Érdekes dolgokat közöl velünk magyarcsékei levelezőnk, az ottani választási mozgalmakról.

Tegnap, ápril 17-én megjelent a közsegeben Vaszi György fővárosi tisztviselő, Kossuth tolmácsa, akit a központ jelölt. A polgárok értekezletet tartottak, amelyen Vaszi György kijelentette, hogy ő ugyan hivatalos jelölt, de ha a kerület választói úgy gondolják, hogy a függetlenségipárt az ő neve alatt nem volna képes eredményt elérni a szociálista és nemzetiségi jelöltekkel szemben, akkor kész félreállni s másnak engedni át a tért.

Az értekezleten jelen voltak köszönettel vették Vaszi György önzetlen kijelentését s azt válaszolták, hogy mint itt teljesen ösmeretlen, győzelemmel nem biztathatják, sőt ez több, mint kétséges.

A polgárok helyette Korda Andort óhajtanak felléptetni, aki azonban nem árulja el, hogy milyen programmal akar fellépni.

Míg az értekezlet tartott, Inger Solimán kimpányi bírt. Kos már meg is tartotta programmbeszédét. Különös, papagályszerű ríktő tarka öltözetben jelent meg, vállán valami bedunféle köpeny volt. Így lépett a csékei piacon felállított pódiumra. Programja felől azonban ő sem vallott színt. Talán úgy gondolkozik, hogy elég szingazdag a ruházata, elégedjenek meg ezzel a csék.iek.

A nép azonban éppen nem lelkesedik érte.

Az országban.

Somorjai kerületben Sági Gyula lépett fel függetlenségi programmal.

Szegszárdi kerületben a régi képviselő Boda Vilmos lett jelölve.

Esztergomban a szövetség ellenzék hájározatilag mondotta ki, hogy minden kerü-

letben a volt képviselőket jelölik. Somlyóvásárhelyi kerületben Hentaller Lajos lép fel, ellenjelöltje nincs.

Bácsi választókerületben Dömötör Mihály néppárti és dr. Fedlicska pozsonyi káplán nemzetiségi programmal lép fel.

Szigetvári kerületben Olay Lajost jelölték nagy lelkesedéssel függetlenségi programmal. Hajdu-nánási értesülésünk szerint Rákosi Viktor jelöltetett, megválasztása bizonyosnak mondható.

Rózsahelyi kerületben Beniczky Ödön lép föl néppárti programmal.

Keszthelyen gróf Batthyány József függetlenségi jelölt lép föl.

Abrudbányán báró Üchtritz Zsigmond lép fel alkotmányipárti programmal.

Debreczen a régi képviselők mellett foglalt állást. Valamennyit újra jelölte.

Pozsonyból Thaly Kálmánt blztositották a választók ragaszkodásukról.

Tapolczáról jelentik, hogy tegnap délután Darányi Ignác minisztert jelölték egyhangulag.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Apr. 18. Megyei rendkívüli közgyűlés d. e. 10 órákor.

Apr. 19. A megyei központi választmány ülése.

Április 20. A mérnökegyelet előadása a városházán.

Május 3. Képviseleválasztás Nagyváradon.

Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órákor.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szótó előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne ötrénjék.

* **Az új főispán Nagy-Váradon.** Glatz Antal Nagyváradi és Biharvármegye alispánja az éjjel városunkba érkezett. Hir szerint ma a megyei tisztviselők tisztelegni fognak nála. Különben erősen készülődnek a megyeházán az új főispán fogadtatására. A főispáni lakást rendezik a megyeházán, hogy az új főispán akadálytalanul foglalhassa el új székhelyét.

* **A csatornázást sürgetik.** A biharvármegyei orvos-, gyógyszerész- és természetudományi egyesület igen érdekes beadványt intézett Nagyváradi városához. Ránutat, hogy a közegészségügy az utóbbi években hanyatlak Nagyváradon, amennyiben a halálozások emelkednek. 1905-ben a halálozás 12-el túlhaladta a születések arányszámát; ez évben 170 typhus eset volt, 24 halálozással, továbbá 181 egyén halt el bélhurutban. Ezen hanyatlást a talaj- és levegő szennyezése okozza. Az egyesület kéri a várost, hogy az általános csatornázást, továbbá a Pecze- és Párispatak beboltozását mielőbb fogantossítsa. Ez által lényegesen javulnának a közegészségügyi állapotok s a legveszélyesebb járvány: a kolera fellépése esetén is sikeresen lehetne védekezni.

* **A nagyváradi-össi vasut építése** A nagyváradi-össi helyi érdekű vasut, úgy látszik, rövid idő alatt kiépül. Okolicsányi Zoltán engedményes beadványt intézett Nagyváradi városához, amely szerint a vasut építését mielőbb megakarja kezdeni. Beterjeszti egyben a városhoz a vasut helyszínrajzát, a hosszú szelvényeket s a felépítvény terveit.

* **Hölgyek figyelmébe** Az utóbbi időben az esteli korzón séáló hölgyek ruháin csokoládé folyadék leöntésével elkövetett merényletek tettesei nyomában van a rendőrség. Egyben pedig felhívjuk a károsokat, hogy panaszaiikkal a bünyügyi osztályhoz forduljanak a leöntött ruhadarabokat a nyomonzás érdekében rövid időre szolgálhassák be.

* **4000 korona elengedése.** Hillinger Lipót, a Fekete Sas bérlője már korábban kérte, hogy óriási összegre felgyült bérhátralékából engedjen el Nagyváradi városa 7000 koronát. A közgyűlés a kérelmet nem teljesítette, hanem utasította Nagyváradi városát, hogy tanulmányozza a dolgot s a körülményekhez képest tegyen javaslatot. Ragány János most jelentést tett a tanácsnak s 4000 korona bérösszeg elengedését javasolja.

* **A megyei központi választmány ülése.** Biharvármegye központi választmánya holnap azaz csütörtökön délelőtt 10 órákor ülést fog tartani, melyen a képviselő választásokra kiküldendő elnökök és választmányi tagokat fogják kijelölni.

* **Ünnepek után.** Lezajlottak a husvétünnep. Tiszta, üde tavaszi napok voltak. Az öreg napnak nevezett tüzgolyó pajzánul ontotta sugárkéveit, hogy csak úgy törtek elő a kellemes megre a rügyek, a virágok bimbói. Ezek óta nem volt ilyen szép idő a husvétünnepkre. Fel is használták az emberek; az utcán valósággal hömpölygött a nép. Mindkét nap telve voltak a templomok az ájtatoskodókkal. Igazi ünnepi hangulat uralkodott a városon. Szünetelt a munka mindenütt, ünnepelt mindenki. Két napi szünetelés után tegnap ismét régi munkásvárossá változott át a város s kezdetét vette a lélegzetelt vett munka és most zsong újra egy másik ünnepig.

* **Eljegyzés.** Nagyváradi város társadalmának egyik rokonszenves, az ügyvédi karnak kiválóan képzett tagja dr. Némethy Ferenc eljegyezte Darvasy Lajos városi katonaugyi tanácsos nagyműveitségű bájos, szép leányát Margitot.

* **A jegyzők nyugdíj-ügye.** A közsegi valamint köz- és segédjegyzőknek legujabban a törvény megengedte, hogy ne csupán a pusztas fizetés után élvezzék a nyugdíjat, hanem a fizetés kiegészítés és korpótlék, vagyis az összes rendezett javatalmak után is. Ez engedmény természetesen az eddig fennálló nyugdíjszabályrendeletek lényeges átdolgozását kívánják meg. Ez ügyben tegnap leirat érkezett a minisztertől, melyben a reformált szabályrendelet alapjául az általa átdolgozott nyugdíj szabályrendeletet írta elő.

* **Ami marad.** Az elmúlt héten a városi árvaház javára Carment adták a Szigligeti színházban Szamosy Elza, Dálnoky operaházi tagok közreműködésével. Az előadás, felemelt helyárak mellett tekintélyes összeget hozott, abból azonban csak igen kis részt jut a jótékony célra. Somogyi Károly színigazgató ugyanis tegnap beterjesztette a számadást, amely szerint a bevétel 1012 K. 52 fillér, a kiadás 808 K. 72 fillér volt, s így 204 K. 80. fillér jut a városi árvaház javára. A kiadások között szerepel a darab egyszeri színrehozatala és előadási díjért 50 kor., tavalyi és idei sürgönyök, levelek 58 K. 72 f., vendégek után nyugdíj 90 K., napi költség 60 kor., vendégeknek tiszteletdíj 550 kor.

* **A szobafestő kontárok ellen.** A nagyváradi szobafestő mázoló, fényező és aranyozó munkások szakegylete nevében 20 tagból álló küldöttség járt tegnap délután főkapitány nál panaszt emeltek ama kontárok ellen, kik iparengedély, azaz hatósági jogosítvány nélkül is munkát vállalnak, azt jól-rosszul teljesítik s ezzel az iparengedélytel bíró, adófizető iparosoknak kárt okoznak. Főkapitány azonnal utasi otta a rendőrség iparügysztyálát, hogy puhatolja eme kontárokat s tettenérés esetén munkájuk folytatásában karhatalommal akadályozza meg őket. A nagyközönséget pedig ezuton figyelmezteti saját érdekében a rendőrség, hogy fenti munkálatok elvégzésére csak igazolvánnyal bíró egyéneket bizzon meg, illetve ezekkel szerződjön. mert ha kontárt bizz meg, s ezt munkája teljesítésében a rendőrség gátolja meg, még a neki adott előleg is oda-vé-z.

*** A kereskedelmi iskola ünnepélye.**

A Nagyváradi Felső Kereskedelmi Iskola Szechenyi-Önképzőköré f. é. április hó 18-án délután 3 órakor az intézet dísztermében az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulója alkalmával (április 11-ike helyett) iskolai ünnepet rendez, amelyre a szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendezőség. Nagyváradi, 1906. április 17-én. Sorrend: 1. Szózat. Eneklés az ifjuság. 2. Rendületlenül Arany Jánostól. 3. A reformkorszak küzdelmei és törekvései. Ünnepi beszéd. 4. A szegény jobbágy. 5. Az 1848-iki törvények szelleme. 6. Honszeretet Vörösmarty Mihálytól. 7. Rákóczi induló. Költemény Farkas Imrétől. 8. Himnusz. Eneklés az ifjuság.

*** Halálozások.** Részvétel értesülünk

Igaz János nyug. máv. ellenőr haláláról. Az elhunyt hosszú ideig volt az államvasut szolgálatában s egészségi állapota miatt nyugalomba lépett. Halála 56 éves korában következett be. Temetése tegnap, kedden délután nagy részvétellel ment végbe. — Vaskóhn az elmúlt szombat este hunyt el özv. Szokolay Sándorné szül. Engelbrecht Emilia urnő, élete 67. évében. Győry Géza püspökségi főerdész anyósát gyászolja az elhunytban. Temetése husvét hétfőn ment végbe, amelyen a kiterjedt nagyszámu előkelő rokonságon kívül a környék intelligenciája volt jelen. — Mint részvétellel értesülünk, hétfőn délelőtt fél tizenegy órakor Frei Francziska életének 21-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult temetése tegnap volt a Szentpéteri-utcai gyászos háztól. Az elhunytat édesanyján és testvéreinek kívül számos rokon gyászolja.

*** Felsült szociálista agitátor.** A szociálisták ismét kivetették a hálót a jó vidékre s Biharmegye egyes községeit sorba látogatják, hogy a nép között folytassák a bujtogatásokat. Husvétkor az élesdi véres drámában szereplő s elítélt *Sonnenwirth* Lajos *Belényesben* próbált szerencsét. Április 16-án délelőtt 11 órakor akarták a gyűlést megtartani a piacon. A közönség nagy számmal gyűlt össze, de a megnyitáskor tovább nem jutottak, mert a közönség megabzucogta a diszszónokot s nem engedte szóhoz jutni. *Sonnenwirth* Lajos tehát hosszú orral ott hagyta az emelvényt s elmenekült. A polgárok hazafias dalokat énekeltek. A nép közé szórt lázító röpiratot széjjeltépték. Rendőri beavatkozásra nem volt szükség. A pörüljárt lázító nem mutatta magát a községben többet.

*** Holttest a Berettyóban.** Egy hetven éves aggastyán oszlásnak indult hulláját találták meg tegnap Margitán a Holt-Berettyóban. Már napokkal ezelőtt eltűnt Margitáról Bogdán János. Kutatták a községben és nem találták sehol. Tegnap végre a Holt-Berettyó vize egy fejpuffadt emberi testet vetett a felszínre. A parton levő emberek a hullát kivonszolták a vízből és abban az eltűnt Bogdán Jánosra ismertek. Az öreg ember testén nem látszik semmi nyoma annak, hogy büntény forogna fenn s a körülmények is arra vallottak, hogy az öreg ember saját vigyázatlansága folytán került a folyóba.

*** Megégett kis leány.** Kalotáról jelenti tudósítónk, hogy ott egy két éves kis leány súlyosan összeégve meghalt. Oborbán János Virág nevű leánya a tűz közelében ült, mikor egy szikra a ruhájára pattant és az lángra lobbantotta. A tűzet hamarosan elfojtani nem lehetett. A kis leány néhány órai kínos szenvedés után meghalt. Gondatlanság nem terhel senkit. Elég gondatlanságra vall pedig az, hogy a szülők a 2 éves gyermeket, kinek fogalma nincs a tűz veszélyéről, a konyha mellé ültetik.

*** Titokzatos haláleset.** Mint margitai tudósítónk jelenti, ott most egy rejtélyes haláleset tartja izgatottságban a községet. Nagy János 19 éves leánya tegnap hirtelen elhalt. Az előhívott orvos megvizsgálta a hullát és azon mérgezési tünetek mutatkoztak. Az esetről azonnal jelentés tétetett a királyi ügyészségnek, mely a vizsgálat megindítását rendelte el. A margitai királyi járásbírósa tette vizsgálat

tárgyává az ügyet s hoinap megejti a hullafelboncolását, mikor a titokzatos halálesetről teljes felvilágosítást nyer a felizgatott községség.

*** Egy kocsitoló halála.** Folyó hó 15-én a déli órákban a helybeli pályaudvaron tolatás közben Vékony László kocsitoló saját vigyázatlansága folytán két kocsi közé kerülván súlyos belső zuzódásokat szenvedett minek következtében közokórházban a délutáni órákban meg is halt.

*** Betörés Sályiban.** Kedden virradóra Sályiban, míg a lakosok egyrésze mulatott, egy háromtagu rablóbanda sorra látogatta a falusiak lakásait; még a róm. kath. tanítóhoz is behatoltak az ablakon, de innen csak kávéskanálakat és késeket vittek el, a többiek-től azonban tyukokat, Lengyel Józseftől szalonnát, párnát, ruhaneműt, gyűrűt s az urbéresek pénztárát is. A szobában aludt egy leány, azon a takarót meghagyták, de ruháit már elemelték s ő sem az ablak betörésre, sem a világitásra nem ébredt fel. A szomszéd-szobában levő háziak már csak akkor ocsudtak fel álmaikból, midőn a tolvajok távozásban voltak, de a sötétben nem tudták őket üldözni.

*** Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyerménnyel:

100.000 koronát nyert: 85254.
5000 koronát nyertek: 53420 75771 99647 60021 109077 46035.

2000 koronát nyertek: 63524 109544 60645 52246 104627 79292 81466 46758 61638 19464 6288 47597 70612 108444 49680 41881 13396 78471 106015 38654 4187 103711 55232 19737 15895 54759 51640 56207

1000 koronát nyertek: 46234 74511 23481 96372 23583 33085 27974 98380 5109 84425 109061 102356 62885 80735 2092 102111 10051 72649 52868 58298 71755 16294 10428486376 31636 71036 46097 1489 14089 3745 33257 88628 6664 7177 18731 86719 29263 5319 51820 33477 65436 36546 59167.

*** Kézrekerült csirkefogó.** Az utóbbi időben nagyobb számu oly aprómarha lopások történtek, a melyeknek tettesét a legkiterjedtebb nyomozás dacára sem lehetett kipuható'ni, míg nem Bott György rendőrellenőr a tettest Mucsi János fegyházviselt csavargó személyében kiderítette, ki is a területén mintegy 10 a vidéken pedig 5 rendbeli tyuklopás elkövetését ismerte be, a mely valamás alapján a királyi ügyészséghez fog átadatni.

*** Találatott** 10 drb. borjubört egy kötegen igazolt tulajdonosa Mendelényi fogalmazónál (I emelet 7 sz. a.) átveheti. — Találatott egy viseltes gukker, a mely lopásból származik. Igazolt tulajdonosa a bűntügyosztály vezetőjénél átveheti.

Igazán csodálkozásunknak, meglepetésünknek kell kifejezést adnunk, ha végig nézzük az **Amerikai Áruház** most megérkezett **ujdonosságait**, melyek óriási mennyiségben vannak ottan felhalmozva.

És egyes köszönettel tartozunk, hogy 27%-an olcsóbban szolgál ki bennünket, mint bármely más üzletben.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Hoffmann meséi. C.
Csütörtök: A titok. A.
Péntek: Gül Baba. B.
Szombat: A baba. C.
Vasárnap: János vitéz.

Bemutakozások. Csaknem egy heti szünet után husvét vasárnapján ismét megnyitották a színház kapui. A színházlátogató közönség érdeklődéssel nézett az új éra elé. Kíváncsian várta az újonnan szerződött tagok bemutatkozását. Vajjon jobbak-e, mint a távozók voltak, lehet-e tökéletesebb előadásokat produkálni, szóval a társulat nívója a fölfrissítéssel, — amint azt az igazgató nevezi — emelkedett-e vagy hanyatlott. Abból az egy pár előadásból amit eddig láttunk, végérvényes ítéletet nem mondhatunk egyrészt azért, mert a délutáni előadáson történt bemutatkozásokat a kritika alapjául nem vehetjük, másrészt azért, mert az eddigi előadások keretében csak az énekes tagokat volt alkalmunk megfigyelni. Itt aztán ha fölállítjuk az összehasonlító mérleget, konstatálhatjuk, hogy ez a fölfrissítés — bár sok kívánni valót hagy hátra — egyben-másban nemcsak pótolja, de felül is mulja a mult saison érdekes gárdáját. Hogy üzleti nyelven szóljunk, hátározott nyereség *Károlyi* Leona. Végre kapott az igazgatóság egy olyan kolatur énekesnőt, aki nemcsak énekelni, de játszani is tud.

Vasárnap délután *Bayerlin* Takarodóját játszották nagyobbára a régi szereposztásban. E darab keretében mutatkozott be *Fejér Gyula*, akiről alább lesz még mondani valónk. Este *Gülbabát* játszották teljesen zsufozt ház előtt. *Gábor* diák szerepét *Károlyi* Leona, *Leillát Halmágyi* Anna kreálta. *Károlyi* Leona imponáló megjelenése, nagyterjedelmű hangja, énektudása, kifogástalan játéka garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az énekes darabok a jövőben is dominálni fognak. Ő van hivatva arra, hogy nálunk a kolatur énekesnői szerepkört betöltse. De mert nálunk az a szokás, hogy egy-egy felkapott színésznőt vagy színészt az igazgatóság állandóan szerepeltett, attól félünk, hogy *Károlyi* Leonát a reportoár az operetek keretében annyira igénybe veszi, hogy operához hónapokon keresztül sem jutunk. *Leilla* szerepe nem alkalmas arra, hogy ebben a szerepben bemutatkozó *Halmágyi* Annáról, az egyik új énekesnőről magunknak tökéletes véleményt alkothattunk volna. Ugy vettük észre, hogy a régi iskola hive s a játéka is sok kívánni valót hagy hátra. *Halmágyiról* különben majd akkor mondjuk el véleményünket, ha más szerepekben is megfigyeltük.

Hétfőn délután *Révész* Ilonka az új szubrettek egyike mutatkozott be a *Nebántsvirágban*. Hangja csekély, megjelenése kellemes. Többet egyelőre azért nem akarunk mondani, mert a *Nebántsvirág* iskoladarab, az előadás pedig délutáni előadás volt. Este, igen kevés közönség előtt, *Toronyi* Gyula az új tenorista és *Oláh* Gyula az új baritonista mutatkoztak be a *Czigány* báróban. *Toronyi* tisztán csengő, kisse baritonra hajló tenor hangjával meghódította a közönséget. Nagy kár, hogy a tejső regiszterekben vibrál a hangja és hogy a játéka nem sok gondot fordít. Jobb az elődjénél ugyan, de *Békefit* semmi tekintetben sem tudja feledtetni. Dehát tenoristákban nem igen lehet válogatni s szerződésének már csak azért is örülnünk kell, mert három direktor versenyzett elnyeréséért. Miután alakja imponáló, hangja

Nem gyárilag!

hanem elsőrangú cipészek által készített
cipők, valódi angol és Ita-féle
kalapok, fehérneműek, esőkabátok
legolcsóbban

REICHARD áruháza cégnél

szerezhetők be.

Egyedüli raktár **PICHLER ANTAL** cs.
és kir. kalapgyáros készítményeiből.

hős tenor, reméljük, hogy nem kell idegenből hozni tenoristát, ha operát akarunk hallani. Oláh Gyulát már vendégszereplése alkalmával volt alkalmunk megfigyelni. Jó organum, rutinozott játéka a kényesebb igényeket is kielégíti, ha tekintetbe vesszük azt, hogy mostani fellépésénél indispozícióval küzdött.

Ki kell emelnünk Károlyi Leonnát aki Saffi szerepében valósággal brilliorozott alt kolarúrával, ami e szerepkörben valósággal fehéroló.

Egyelőre ennyit a vezető énekesekről.

A kart is fölfrissítette az igazgatóság. De frissítésként csak nagyon keveset kaptunk. Egy pár új kardalosnőt láttunk. Ezek között azért még mindig Bérczyné a Vénusz. és ha a szemünk nemcsak aethetikai izléseink fejlesztésére a színházi üzletkönyv tetemes festékszám-láról fog tanuskodni.

A kardalosok között is alig akad új s mindkét nemből csekélynek tartjuk a létszámot.

A zenekarba is jutott egy fölfrissítő csepp. Új a karnagy is, aki az eddigi előadásoknál teljes preciritással dirigált. —dy.

Csöppség. Már majdnem mindenki látta Fényes Samu poétikus darabját kétszer is s mégis tegnap megint az ujdonság ingerével hatott két új szereplője. Barna Mariska, az új naiva az új személyzet egyik letehetségesebb tagjának bizonyult. Meg van benne az a naivság, közvetlenség, kedvesség és eredetiség, ami nélkül naivát képzelni sem lehet s amit eddig nélkülözniünk kellett. Hangja lehetne ugyan valamivel erősebb, de ezt feledteti bájos megjelenése, játékának szinessége, eleven-sége. Nem lehetett szebb sikere, mint hogy Harmat Hedvig pompás alakítása után is tudott eredeti lenni és osztatlan tetszést aratni.

Fehér Gyula a Dengelengi szerepét dolgozta fel. Igen képzett, tehetséges, intelligens színésznek mutatkozott be, akitől értékes alakításokat várhatunk. Sokat köszönhet rendkívül kellemes organumának. —r.

NYILTTÉR.

Új étterem és sörcsarnok.

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet

teljesen újjáalakítva, kibővitve és külön polgári sörcsarnok-

kal a legmodernebbül berendezve, megnyitottam.

A mikor városunk e legújabb helyiségeit óriási áldozatokkal nem kimélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Özv Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villásreggeli.

Folyton frissen csapolt Dréher sör!

Igazságszolgáltatás.

Hírlapírók a vádlottak padján. Két helyi hírlapíró Pásztor Ede és Nagy Mihály ültek tegnap az esküdtek előtt a vádlottak padján. A N. Fr. U. múlt évi június 14 én egy cikket közölt, mely erősen támadta Kallós János és Lukács Elek élesdi csendőröket, mert

azok egy végrehajtás alkalmával egy iparosnak a feleségét visszatartották attól, hogy a hatóság embereit inzultálhassa. Nagy Mihály Tanczás Árpád panaszára megírta a cikket, melyben a két csendőrt rágalmazta. E miatt hivatalból üldözendő nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás miatt ültek a vádlottak padján Pásztor és Nagy. Az esküdtek, mivel Nagy Mihály a cikket a Tanczás Árpádtól nyert értesülés alapján írta meg, a vádlottat felmentették, felmentéssel kísérte a Nagy Mihály cikket, melyet a legjobb tudomásuk alapján írtak meg.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határídeje.

Budapest, április 17.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repeze aug.-ra — — — —	—

Értéktözsde.

Budapest, április 17

Oszták hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Leszámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Oszták-m. államvasuti részvény — — — —	670.—
Közuti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Új nyaralási vállalat!

külföldi minta szerint

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy szücsmühelyünk vezetésére egy külföldön elsőrangú cégnek nyert bő tapasztalatu szakavatott szücsmestert alkalmaztunk, ki is a nyaralásra szánt utazó és szörmeárúkat nemcsak lelkiismeretes gondozza, hanem azokat ki is javítja.

Tisztelettel

1567.

Heiman Lipót és Társa.

Szombat és ünnepnapokon zárva.

Telefon: 243.

Telefon. 243.

Raktárak biztosítva vannak!

Nagyvárad legújabb látványossága

Kálmán

Ferenc

férfi- és fiuruha-áruháza

Fő-u. 5.

A dusan felszerelt raktárban csakis legújabb szabásu, a szövet termékek szine javából készült

férfi és fiu ruhák

rendkívül olcsó szabott árak mellett vásárolhatók.

Meglepő izléses gyermekruhák és felöltők.

Kérem a cégre figyelni!

385—1906. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenél közhírré teszi, hogy a nagyvárad-vidéki kir. járásbíróságnak 1905. évi Sp. II. 118—10 sz. végzése folytán Szokoly Tamás ügyvéd által képviselt Németh Julianna mezőtelegdi lakos felperes részére Takáts István kisjenői lakos alperes ellen 600 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 959 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad-vidéki kir. bíróság 1906. V. 195—4. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Kis Jenő községben leendő megtartására határidőül 1906. évi április hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt lovak, kocsi, szekér, sorvetőgép, borona, szecsavágó, eke, szán s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ue mulasszák.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagydon, 1906. évi április hó 6. napján.

Bosnyák Gergely,
kir. bir. végrehajtó.

1596.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

— **villamosvilágítási** —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.

Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegyeket
napi árfolyamon

elad és azokra darabonként **125 K.** előleget jutányosan nyújt a

BIHARMEGYEI KERESKEDELM-, IPAR- és TERMÉNYHITELBANK

Nagyvárad, Teleky-utca 3. szám.

Telefon: 46. szám.

Telephon 180.

Utazó kosarak, kézi bőröndök.

Telephon 180.

Alkalmi vétel

harisnyákban, fekete és mosó kötényekben, kézitáskákban, férfi és női fehérművekben, nyakendőkben, sétabotokban, pálmák és fali diszekben, ajándék- és disztárgyakban, tornaczipőkben.

Gyermekjátékokban mesés olcsó nagy választék van.

Friss és Társa

KORONA- és FILLÉR-BAZÁR.

Nagyvárad, Fő-utca, városi Bazár-épület.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyvárad-vidéki cipő és csizmagyár”

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. **Talancz internátus** 24 belakó, 18 bejáró tanonc.

Készítünk kizárólag **kézimunkával a legfinomabb** s legtartósabb kivitelben

francia angol és amerikai szabás szerint s ezeket:

férfi, női, **csipőket, csizmákat**

és gyermek- **eredeti gyári szabott árakon**

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban (volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási** **üzletünkben árusítjuk.**

Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és postatisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.

Gyermekkoscsik és reformcsizmek.

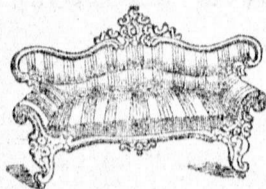
Gummi különlegességek.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcso

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és uri-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyeb butordara-
bók a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata. — Kivánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám

Ia Raphiaháncs

eredeti bálák vételénél

65 koronáért

kapható Heldek budapesti
magnagykereskedő nagy-
váradon raktárában (Kirs-
chner és Deutsch szállító-
ezégnél.) 1581.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

SCHICHT-SZAPPAN!

(Szarvas vagy kulcs-szappan)

Legjobb, legkiadósabb s azért a
legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható

ásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan «Schicht» névvel és a
«szarvas» vagy «kulcs» védjeggyel legyen ellátva. 2271 a.

Felhívás!

Az 1906. évi április hó 8-án tartott rend-
kívüli közgyűlésünk 2500 drb 200 korona név-
értékű új részvény kibocsátása által intézetünk
alaptőkéjének egy millió koronára lendő fel-
emelését határozta el.

Ezen új 2500 drb részvény átvételére a
régie részvényesek elővételi joggal bírnak oly-
formán, hogy minden régi részvényre egy új
részvény, a megállapított 200 kor. árban ré-
szükre fenntartatik.

Az új részvényekre a f. 1906. évi január
1-től a befizetés napjáig járó 5 százalékos ka-
matok megtérítendő, ennek ellenében az új
részvények az 1906. év nyeregyében a ré-
giekkel egyenlően részesednek.

Az új részvényekért a kibocsátási áron
felül az alapszabályszerű 2 kor. kiállítás díj és
a törvényes 64 fillér bélyegilleték fizetendő.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk
t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre
elővételi jogukat bezárólag f. évi május hó 15-ig
gyakorolják, s ugyanakkor a régi részvényeket
az elővételi jog gyakorlására vonatkozó le-
bélyegzés véget pénztárunknál bemutatni szí-
veskedjenek.

A befizetések részletekben is teljesíthetők,
azonban az elővételi jog gyakorlásánál 10 szá-
zalék, azaz részvényenként 20 kor. fizetendő.
A részletekben fizető a hátralékra július 1-től
6 százalék kamatot fizet.

A befizetésről ideiglenes igazolványok ad-
nak ki, melyek a teljes befizetés után névre
szóló részvényekre lesznek becsereelve.

Az utolsó részlet befizetésének határideje
f. évi november hó 30.

Ezen új részvények befizetésére vonatko-
zólag érvényben maradnak alapszabályaink 10.
§-ának a késedelmes befizetőkre vonatkozó
intézkedései.

Nagyvárad, 1906. április 9.

Központi Takarékpénztár r.-társaság Igazgatósága.

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Nyaraltatás!

A nagyérdemű közönséget tisztelettel felkértem,
hogy szörmeáru, valamint téli öltönyöket,
szőnyegeket

nyaraltatás

végelt csak nálam elhelyezni kegyeskedjék, mert,
mint szücsmester nyílt üzlettel Nagyváradon
egyedül állok.

Amenyiben a n. é. közönség eddigi pártfogá-
sából tapasztaltam, hogy nyaraltatás végelt
engem továbbra is pártfogásban fognak tartani.
elhatároztam és sikerült egy a fővárosban levő és
országbirü szörme-üzletben évekig alkalmazott egyéni
megnyerni. Ki csupán a nyaraltatásra beadott
és szánt tárgyakat fogja kezelni.

Kivánatra az elhelyezett árukat bármikor
előmutatom.

Raktárom, valamint üzletem 20,000
korona erejéig van biztosítva.

A n. é. közönség tömeges pártfogását kérve,
vagyok

kiváló tisztelettel:

Zimányi András,

szakképzett szücsmester

Nagyvárad, Színház-utcza 4. sz.

(Adorján-palota.)

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

HÁASZMANÓ kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utcza elején

ÉRTESETÉS.

Az összes tavaszi áruk megérkeztek, igazán
meglepő szép újdonságok minden cikkben.

Az árak már ösmert olcsó szolid árák!

1503